

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

**ԳԵՂՐԳ. ԾԱՌԱՅ. ՅԻՍՈՒՄԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ԱՆՀԱ-
ԱՍԵԼԻ կամօն Աստուծոյ Եպիսկոպոսապես եւ Կաթո-
ղիկոս Ամենայն Հայոց, Ծայրագոյն Պատրիարք Համազ-
գական նախամեծար Աթոռոյ Արարատեան Առաքելական
Մայր Եկեղեցւոյ Խբոյ Կաթուղիկէ Էջմիածնի.**

Մեծարոյ բժշկապետի Բազարատայ Նաւասարդեան,
Հիմնադրի Հայկական Բարեգործական Ընկերութեան, որ ի
Կովկաս, որպէս եւ այլոց ամենեցունց նախազահից եւ ան-
դամոց մէն մի ընկերութեանց ազգային, որ ի Տփիսիս, ողջոյն
եւ օրնութիւն Հայրապետական:

Ի սաստկութենէ վշտաց, եկելոց հասելոց ի գլուխ
հարազատ որդւոցս՝ ընդկորեալ, վշտագնեալ ի սիրո՝
զտուայտանաց հարազատիցս հանապազ խորհուրդ ի միտ
ունելով, զնոցայն հոգայի հնար ապրեցուցանելոյ, ըստ
հնարից, գտանել և աղաչէի հանապազ զՏէր, եթէ ցուցա-
նելով ցուցցէ արդեօք ծառայի իւրում հնար խելամտու-
թեան, հանել զնոսա ի նաւահանգիստ բարի և անդորր,

ի ծովէ տառապանացս, նեղութեանց և հալածանաց, որք եկին հասին ի վերայ նոցա և Մեր, որ Գլուխ կոչեցաք և Հայր հանուրց ի ծանր և վատաբաղդ ժամանակիս:

Խորհէի և աւաղէի, եթէ ահա կամ և ունիմ մնալ հանապաղ կքեալ ընդ ծանու բեռինս իմոյս, զի ո ոք տայր այսուհետեւ որբել յաշացս զարտասուս ցաւատանջ որդւոցս վշտի և բեկման, քանզի խսլառ վերացաւ ուրախութիւն ի մէնջ, ոչ ամենեին երեւցաւ նշոյլ խրախութեան ի սիրտ մեր և յաւէտ յայտ և եթ կեալ ունէաք ակն, զի սիրտ հօր վշտահարի, ունիցի՞ ժոյժ արգեօք բերկըիլ, մինչ որդւոց նորա և դստերաց խառնի արխւն ընդ աղբերացն ջուր հայրենի և զանկախ ուղիս առառարաց զարդարեն անթոշակ մահուամբ անկեալ դիակունք նոցա:

Այլ անհաս են և անիմանսալի խորհուրդ Նախախնամութեան զթասատի առ իս, զի որդեակք իմ, որ աստ, ի սահմանս Ռուսիոյ, շուրջ զՄեօք եկեալ, աստ ի Տփիսիս, յաւուր Ե. տարեղարձի Օծման Մերոյ ի գլուխ և յանսայթաք ղեկավարութիւն եկեղեցւոյս Հայատանեայց, զՁեզ ունելով ի գլուխ իւրեանց, զսիրելիդ մեր և զհիմնաղիրդ Բարեգործական Ընկերութեան Հայոց, որ ի Կովկաս, գողցես առ վայրկեան մի ետուն ի մոռացոնս զհեծութիւն սրտիս և զտառապանս հոգւոյս, զքոյդ և զամենեցունցդ սէր առ Հայր հանուրց ձօնելով, արձանացուցեալ այն ի գիր ուղերձի սրտիցդ, մտացդ և զգացմանցդ:

Զհսգեմենին բերեալ զմտաւ հոլովելոյ ժամանակի Քահանայապետութեանս վաստակոց և տքնութեանցս զշրջան, հաղիւ արդեւք ի յուշ գայ բերկրապատար ուրախութեան այդ օրինակ ժամանց, զի անցելոյն յուշ մի միայն ի նեղութիւն վշտակրութեան և յաւուրդ՝ ի սփոփումն վշտացեալ հոգոյս, ի տես որդւոցս իմոց շուրջ եկելոց զինս, եթէ միաբանական անդամոց Ս. Աթոռոյս և համայն ուխտի եկեղեցականաց, եթէ ամենայն սեռից և հաստկաց, յիւրաքանչիւր հաստատութեանց և յընկերակցութեանց, բարեգործականաց և այլ կարեոր քաղաքակրթական գործոնից, որոց ամենեցուն սէր և զերմութիւն զգացման ի շրթանցդ

լուաք ի քոյոց և յաշս ամենեցուն, որ շուրջ զքե՛ սիրեցելոց մերոց, որպէս ի հայելով տեսանէաք զարտացոլումն անկեղծաւոր հաւատով և հոգւով։

Արդ՝ ի զլուխ քո բազմաշխատ և ալեօք զարդարեալ, որ հանապաղ գհասարակացն հոգածութեանց խոկայր կարօտութեան լցուցանելոյն զդարման, զօրհնութիւն Տեառն հայցեմք ի բոլոր սրոէ, որպէս և ընկերակցացդ, որ յաւուր տարեգարձի շուրջ զհայրապետականին բոլորեալ Գահոյիցս, ըղձանուէր մաղթանօք մատուցանէիք զամենեցունցդ յարդանս, յանձն առնեմք նահապետիդ ի գործ բարեգործութեան, զՄերս Հայրական և Հայրապետական լիառատ օրհնութեան առնել զնոսա զամենեսեանսն հաղորդու։

Մաղթեմք ի Տեառնէ լինել զօրավիդ ամենեցունցդ, որք ձեռն ի մաճ հասարակաց բարօրութեան արօրի եղեալ, ակօսէք զմիտո և սիրտ որդեկացս իմոց, սերմն բարի սերմանելով, է որ ի ձեռն հասարակաց զեկավարի ստանձնեալ զպաշտօն, ի ձեռն բանի դպրութեան և մամլոյ, է որ ափոփանաց հասարականի ընկալեալ մատակարարութիւն, զանոքիցն սըրելով զարտասուս և բուժելով կարօտելոյն և տնանկին զնեղսակրութիւն, և կամ սերմն ատօք հաւատացեալ մատաղերամից մերոց սենրդոց՝ զդպրոցականին հոգածութեանց երթեալ զհետ, է որ ի ձայն մեղանոյշ երաժշտութեան սփոփելով զցաւատանջ հոգւոյն վէրս, է որ իբրև մեղու փոյթեւանդն Հայրենեացն մերոց խուզեալ յիշատակաց արդիւնս, ի ժողովումն, ի սպահպանութիւն, ի խնամս, ի զաստիարակութիւններկայի և ի կրթութիւն ապագայի մերս սերնդեան։

Աղէ, զիք ամենեքեան յոյս ի Յուսատուն և Յուսադիչն ամենեցուն, յառէք զաշս Ձեր ի նողատակ հասարակացն օդտի, սիրով կը ելով իւրաքանչիւր ոք ի ձենջ զիսաչն, որ իւրն անկաւ բաժին, զի Խաչեցելոյն օդնականութեամբ, մի այլ ևս ելցէ ի խաչ ժողովուրդ իմ տառապեալ, բևեռեցէք զբիք աչացդ մտաւորականի յԱրևն լուսաշող, զի ծագեսցի արև Մարդասիրին ի վերայ աստան-

դական որդւոց իմոց, տարագրելոց ի սփիւռս երկրի, խոշտանգեալ ի Միջագետս, արևակէզ ի Սիւրիա:

Աղաչեմ զԱստուած, օրհնել զՔեզ և զամենեսեանսդ ի գործ բարի, շնորհելով մէն միում ի ձէնջ սիրտ սուրբ և հոգի բարի, եռանդ և ջան՝ ի շինութիւն և ի բարիոք կանգնումն հասարակաց արդիւնաւոր կենցաղոյն, յոր կոչեցաք մշակք պիտանաւորք:

Ողջ լեռուք, զօրացեալ ի Տէր, օրհնեալ ի Մէնջ յաւէտ. Ամէն:

Գ Ե Պ Ր Փ Ե . ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Ի 25 յուլիսի 1916 ամի

Հստ տոմարիս ՌՅԿԵ

Ի Հայրապետութեան Մերում Ե. ամի

ի Տփիսիս.

Թ. 1586

ՆՈՐԻՆ ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ ՏՆՈՐԷՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻՑ.

Կոնդակ օրհնութեան Նոր-Բայաղիտի գաւառի Փաշաքեանդ գիւղի դպրոցական շինութեան Յանձնաժողովի անդամների՝ Դեղամ քահանայ Տէր Սիմէօնեանի, Սարգիս Դաշտոյեանի, Յակովը Զանէեանի, Պօղոս Սարդահանի, Կարտպետ Աւետոսեանի, Խաչատուր Պօղոսեանի, Մաղաթ Դաշտոյեանի և Սիրական Յարութիւնեանի անունով՝ 1915 թ. ընթացքում միահամուռ ջանքերով դպրոցական շէնքը սկսելու և վերջացնելու առթիւ: 2 մայիսի, թ. 990:

Դիւանի գրութիւն Տ. Սահակ Արքեպիսկոպոս Այվատեանի անունով, որով, համաձայն Նորին Վեհափառութեան Հրամանի, յանձնարարուեց քահանայ ձեռնադրել Ղարա-